

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/123/2020
Identifikačné číslo spisu: 7617217497
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7617217497.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Bc. F. W., bytom Y, Y. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Silviou Kollárovou, advokátkou so sídlom v Levoči, Štúrova 29, proti žalovanej W. W., bytom Y, Y. XXXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou - Ján Buroci, s. r. o., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Za Šestnástkou 17, o uloženie povinnosti, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 9C/112/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 27. novembra 2019 sp. zn. 11Co/352/2018 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. júla 2018 č. k. 9C/112/2017-98 žalobu zamietol a vyslovil, že žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť sprístupniť a umožniť mu nerušený vstup do bližšie určených nehnuteľností a ich nerušené užívanie, a to vo veľkosti jeho spoluvlastníckeho podielu, t. j. v podiele 1/2. Ďalej sa dožadoval sprístupnenia a umožnenia užívať presne špecifikované hnutelné veci, ktoré sú jeho výlučným vlastníctvom a ktoré sa nachádzajú v predmetných nehnuteľnostiach.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že vzájomné nezhody medzi podielovými spoluvlastníkmi je možné riešiť len na základe ustanovenia § 137 resp. § 139 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“). Z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva nárok spoluvlastníka veci na náhradu za neužívanie spoločnej veci. Predpokladom takejto žaloby je užívanie spoločnej veci len druhým spoluvlastníkom nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu. Je vecou podielových spoluvlastníkov, aby sa dohodli na užívaní nehnuteľnosti. Pokiaľ sa na užívaní veci nedohodnú, môžu sa domáhať súdnej ochrany v zmysle § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je možné upraviť spoločné užívanie veci jednou z týchto možností: a/ rozdelením užívania veci tak, že jednotliví spoluvlastníci budú jednotlivo užívať určité im vydelené časti spoločnej veci alebo b/ rozhodnutím o užívaní nehnuteľností

jedným z podielových spoluvlastníkov za náhradu (spravidla peňažnú) alebo c/ rozhodnutím o tom, že jednotliví spoluvlastníci budú spoločnú vec užívať striedavo v určitých časových obdobiach. V danej veci z dokazovania je zrejmé, že strany sporu ako podieloví spoluvlastníci predmetných nehnuteľností sa na užívaní nehnuteľností nedohodli.

1.2. Prvoinštančný súd konštatoval, že je právom žalobcu ako podielového spoluvlastníka domáhať sa ochrany svojich spoluvlastníckych práv, avšak žalobný petit na sprístupnenie a umožnenie nerušeného vstupu a užívania nehnuteľností samostatne obstojí len vo vzťahu k tretím osobám brániacim žalobcovi v realizácii jeho vlastníckeho práva, t. j. aj voči oprávneným z vecného bremena, resp. osobám oprávneným užívať nehnuteľnosti so súhlasom ich vlastníka, a to v zmysle § 126 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k žalovanej ako podielovej spoluvlastníčke môže žalobca uplatniť svoje práva na užívanie spoločnej veci len v zmysle ustanovenia § 139 Občianskeho zákonníka. Obe strany sporu sú totiž podielovými spoluvlastníkmi s rovnakými právami a povinnosťami a majú právo dohodnúť sa o hospodárení a užívaní týchto spoločných nehnuteľností. Pokiaľ sa nedohodnú, čo v konaní bolo preukázané, je možné podať žalobu, na základe ktorej súd priamo na návrh upraví spôsob užívania spoločných nehnuteľností niektorým z už vyššie uvedených spôsobov. Uvedené však nie je možné bez návrhu určenia spôsobu užívania, ktorý zo strany žalobcu podaný nebol. Žalobný návrh tak, ako bol podaný žalobcom, by bolo možné uplatniť len pri súčasnom rozhodnutí o spôsobe užívania spoločnej veci vymedzením reálneho rozsahu užívania veci podielovými spoluvlastníkmi podľa veľkosti ich podielov, kedy by prichádzalo do úvahy uloženie povinnosti sprístupniť takto vymedzený rozsah vecí a jeho nerušené užívanie z dôvodu materiálnej vykonateľnosti rozhodnutia súdu. Z uvedených dôvodov súd zamietol žalobu týkajúcu sa sprístupnenia a užívania nehnuteľností patriacich do podielového spoluvlastníctva strán sporu.

1.3. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že žalobca je výlučným vlastníkom hnutelých vecí, ktorých sprístupnenia a užívania sa podanou žalobou domáha, ako ani to, že uvedené veci sa nachádzajú práve v nehnuteľnostiach patriacich do podielového spoluvlastníctva sporových strán. Predmetnú nehnuteľnosť užíva žalovaná, a teda užíva aj veci vo výlučnom vlastníctve žalobcu. Uvedené je zrejmé aj z toho, že v priebehu konania žalovaná vyzvala žalobcu, aby si uvedené hnutelné veci prevzal, teda je ochotná mu ich vydať. Žalobca sa však žalobou nedomáha vydania hnutelých vecí v jeho výlučnom vlastníctve, ale ako podielový spoluvlastník nehnuteľností, ktoré sú taktiež predmetom tohto konania, chce tieto veci užívať v rámci týchto nehnuteľností. Žalobca má pritom právo, aby hnutelné veci v jeho výlučnom vlastníctve sa nachádzali v týchto nehnuteľnostiach, keďže sú v jeho podielovom spoluvlastníctve. V tomto prípade však potom režim užívania týchto hnutelých vecí súvisí s režimom užívania predmetných spoločných nehnuteľností. Vzhľadom k tomu nebolo možné vyhovieť ani žalobe v časti sprístupnenia a nerušeného užívania hnutelých vecí. V tejto časti by žalobe bolo možné vyhovieť len v prípade, ak by sa žalobca domáhal vydania jemu patriacich vecí od žalovanej. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že síce právnou kvalifikáciou skutku, ktorý je predmetom konania, viazaný nie je, je však viazaný žalobným návrhom, a to v zmysle § 216 ods. 1 zákona Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Je to žalobca, ktorý v žalobe vymedzuje predmet konania po právnej aj skutkovej stránke a týmto je súd viazaný. Súd nemôže zmeniť petit žaloby vymedzený žalobcom, resp. upraviť alebo dokonca doplniť žalobný návrh. Taktiež nebol daný dôvod na postup podľa § 129 CSP. Z týchto dôvodov musela byť žaloba v celom rozsahu zamietnutá. Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 1, § 257, § 262 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 27. novembra 2019 sp. zn. 11Co/352/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2.1. V podstatnom uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutkového stavu práve s ohľadom na žalobcom uplatnený petit žaloby i žalobný dôvod, do ktorého súd prvej inštancie - ako správne uviedol - zasahovať nemohol. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcom navrhovaný petit nekorešponduje so žiadnym zo spôsobov ochrany vlastníckeho práva podľa ustanovenia § 126 Občianskeho zákonníka. Dodal, že uvedený žalobný petit ani neobsahuje riešenie na odstránenie právnej neistoty medzi stranami sporu a na pokojný výkon ich práv do budúcnosti; práve naopak, žalobcom navrhovaný spôsob súdneho rozhodnutia má v sebe zjavne už teraz náboj a zdroj

ďalších konfliktov nielen medzi stranami sporu, ale aj deťmi narodenými z ich manželstva (už plnoletými). Uplatnený nárok správne právne posúdil a dospel k správnyom záverom, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil a odvolací súd nezistil ani pochybenia v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, ani žiadnu z procesných väd konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na tieto v podrobnostiach odkázal. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Odvolacie námietky žalobcu nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a neboli spôsobilé privodiť jeho zmenu.

2.2. Poukázal na základnú podmienku úspechu všetkých žalôb vo vlastníckych veciach, ktorou je preukázanie vlastníckeho práva žalobcu; avšak z úspešného preukázania vlastníctva ešte nevyplýva, že nárok žalobcu na požadovanú ochranu je už tým samotným opodstatnený. Vlastnícka žaloba podľa § 126 ods. 1 OZ sa totiž týka subjektov, ktoré neviaže rovnocenné právo k tej istej veci, a preto je navzájom vylúčená medzi spoluvlastníkmi, ktorých nezhody sa riešia na základe § 139 OZ. Zdôraznil, že v prípade žaloby podielového spoluvlastníka podanej podľa § 139 ods. 2 OZ bude konkrétna forma procesnej obrany podielového spoluvlastníka závisieť od toho, o aký konkrétny vzťah hospodárenia so spoločnou vecou ide. Podstatné je, aby výrok rozhodnutia súdu mal konštitutívny charakter a bol i materiálne vykonateľný.

2.3. Odvolací súd uzavrel, že súd je povinný rešpektovať tak žalobcom navrhovaný žalobný petit, ako aj samotný žalobný dôvod, ak na ňom žalobca vyslovene trvá, ako je tomu aj v preskúmvanej veci, a sám nemôže rozhodnúť inak, ako žalobca žiada, ale v tomto smere je viazaný v žalobe označenými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré vymedzujú obsah nároku žalobcu v žalobe. Preto súd prvej inštancie rozhodol správne, ak žalobu zamietol, pokiaľ ide o žalobcom uplatnený nárok na sprístupnenie a umožnenie užívania nehnuteľností zo strany žalovanej. Zároveň súd prvej inštancie správne uzavrel, že aj režim užívania hnutel'ných vecí (nachádzajúcich sa v nehnuteľnosti, ktoré však žalobca nežiadal vydať) súvisí s režimom užívania predmetných spoločných nehnuteľností. Vzhľadom k tomu nebolo možné vyhovieť ani žalobe v časti sprístupnenia a nerušeného užívania hnutel'ných vecí. Súdne konanie v prípade vyhovenia žalobe v podobe uplatnenej žalobcom v tomto spore by nespĺnilo svoj základný účel - spravodlivo a zákonne odstrániť existujúcu entropiu (neusporiadanosť) vo vzťahoch strán sporu a nastoliť v ich vzťahoch právnu istotu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd aj s použitím ustanovenia § 124 ods. 1 CSP ustálil, že dovolateľ namieta tiež nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 CSP), a to napriek tomu, že tento dovolací dôvod explicitne v dovolaní neuvádza. V podstatnom - cez prizmu ním uvádzaného skutkového stavu a ním prezentovaných dôkazov - zopakoval svoju argumentáciu z konania pred nižšími súdmi, polemizoval s právnymi závermi odvolacieho (i prvostupňového) súdu, spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia a kritizoval prístup odvolacieho súdu k právnemu posúdeniu veci. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie i rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil a aby vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadal, aby dovolací súd odložil právoplatnosť aj vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

3.1. Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP odôvodnil tým, že (i) dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nezákonný, nepreskúmateľný a nezodpovedá skutkovému a právnemu stavu uvedenému v podanej žalobe, (ii) došlo k procesným pochybeniam súdu pri postupe v rámci dokazovania vo veci, (iii) odvolacím súdom nebola dodržaná zákonná 30-dňová lehota na vyhotovenie a odoslanie dovolaním napadnutého rozsudku podľa § 223 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP, pričom mu (žalobcovi) nebolo známe, že by predseda súdu zo závažných dôvodov rozhodol inak.

4. Žalovaná vo svojom stanovisku k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania. Uviedla, že z obsahu dovolania nie je možné zistiť, ktorá konkrétna právna otázka je pre žalobcu problematická, ako ju navrhuje vyriešiť; absentuje tiež poukaz na relevantnú judikatúru. Pokiaľ ide o prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, táto nie je daná, keďže žalobca neopisuje žiadne faktické konanie alebo nekonanie súdu, ktoré by

bolo takej intenzity, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“), vychádzajúc z argumentácie žalobcu, nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania neplní úlohy prvostupňového či odvolacieho súdu ako tretej inštancie prebiehajúceho súdneho sporu. Úloha dovolacieho súdu spočíva v náprave najzávažnejších procesných pochybení resp. v riešení otázok zásadného právneho významu. Už na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité zopakovať (pozri bod 3), že dovolateľ v podstate zopakoval svoju obranu produkovanú počas celého priebehu konania pred nižšími súdmi, ktorá prevažne predstavovala (iba) polemiku, nesúhlas, či iný názor a jeho videnie skutkového a právneho stavu, ktoré dôvody nie sú z povahy veci a ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu spôsobilé založiť spôsobilý predmet dovolacieho prieskumu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k

vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

11.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12.1. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 125/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritornú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

13. Pokiaľ žalobca namieta nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

13.1. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

13.2. Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladáť vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných vád alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok z 24. júla 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri

Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8262/02, rozsudok z 23. júla 2009).

14. Dovolací súd v súvislosti s dovolaním žalobcu (pozri bod 3) opakovane uvádza, že dovolateľ v podstate (iba) generálne uvádza totožné skutočnosti a námietky, ktoré už uviedol v priebehu celého súdneho konania i v rámci podaného odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie. Podľa názoru dovolacieho súdu sa s nimi odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia primerane vysporiadal. Uvedený dovolací argument, že rozhodnutie je nepreskúmateľné a zmätočné, nepovažuje dovolací súd za dôvodný, keďže dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie ako výnimky druhej vety stanoviska R 2/2016.

15. Žalobca v ďalšom namietal, že odvolacím súdom nebola dodržaná zákonná 30-dňová lehota na vyhotovenie a odoslanie dovolaním napadnutého rozsudku, pričom mu nebolo známe, že by predseda súdu zo závažných dôvodov rozhodol inak [bod 3.1. (iii)].

15.1. Podľa § 223 ods. 3 CSP rozsudok sa vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia, ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

15.2. Z obsahu spisu je zrejmé, že na žiadosť predsedníčky senátu o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia, jej bola lehota na vyhotovenie napadnutého rozsudku rozhodnutím predsedu odvolacieho súdu predĺžená do 27. januára 2020 (porov. č. I. 179 súdneho spisu).

15.3. Z vyššie uvedeného vyplýva, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo ani nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, keďže uvedeným procesným postupom súd žiadnym spôsobom neznemožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva, a preto ani táto dovolacia námietka žalobcu nebola spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

16. Dôvodom, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 125/1999 a R 42/1993. V neposlednom rade prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu prípadne spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

17. V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd pripomína konštatovanie ústavného súdu uvedené v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 61/2019, v zmysle ktorého aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje nová procesná úprava účinná od 1. júla 2016, je opodstatnený názor, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP

18. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho

posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

18.2. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

19. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

20. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

21. Dovolací súd predovšetkým uvádza, že žalobca (kvalifikovane zastúpený advokátkou) v dovolaní namieta tiež nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 CSP), hoci tento dovolací dôvod explicitne neuvádza, t. j. podal dovolanie podľa § 421 CSP bez vymedzenia konkrétneho dovolacieho dôvodu (podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ CSP). V uvedenom dovolaní žalobca teda spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až § 435 CSP dovolací dôvod nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto a nižšie uvedené zákonné ustanovenia. Dovolateľ polemizuje s právnymi závermi odvolacieho (i prvostupňového) súdu, spochybňuje správnosť jeho rozhodnutia a kritizuje prístup odvolacieho súdu k právnemu posúdeniu veci, keď vyjadruje nesúhlas s konštatovaním senátu odvolacieho súdu v bode 37. odvolacieho rozsudku, že žaloba podľa § 126 ods. 1 OZ sa týka subjektov, ktoré neviaže rovnocenné právo k tej istej veci, a preto je navzájom vylúčená medzi spoluvlastníkmi.

22. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Rovnako tak sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 a § 432 CSP.

23. Podľa § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

24. So zreteľom na uvedené najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ CSP (v časti, v ktorej namietal existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP), a vo zvyšku podľa § 447 písm. f/ CSP.

25. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.